

SIRIRAJ

VOL.25 | ISSUE 01 | OCTOBER 2025

PHARMLETTER

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

ยาใหม่:

Sodium zirconium cyclosilicate
(Lokelma®)

Warfarin tab:

3 mg และ 5 mg
เปลี่ยนชื่อการค้า

AZITHROMYCIN:

รูปแบบยากับมื้ออาหาร
ที่ต่างกัน

SEMAGLUTIDE:

พบผลข้างเคียง NAION
ได้น้อยมาก

พิษวิทยา:

รู้จักอะฟลาท็อกซิน
(aflatoxin)

ยาใหม่

Sodium zirconium cyclosilicate (Lokelma®)

รูปแบบยา/ความแรง: ผงแห้งสำหรับเตรียมน้ำแขวนตะกอน [powder for oral suspension]/ ซองละ 5 g

ข้อบ่งใช้: รักษาภาวะโพแทสเซียม (K^+) ในเลือดสูงในผู้ใหญ่

ฤทธิ์ทางเภสัชวิทยา: sodium zirconium cyclosilicate เป็นผงยาอนินทรีย์ (non-polymer inorganic powder) ที่ไม่ถูกดูดซึมจากทางเดินอาหาร

- ออกฤทธิ์โดยการจับ K^+ ในระบบทางเดินอาหารผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนไอออนกับโซเดียม (Na^+) และไฮโดรเจน (H^+) ทำให้ K^+ ถูกขับออกทางอุจจาระ ส่งผลให้ระดับ K^+ ในเลือดลดลง
- การออกฤทธิ์เริ่มสังเกตได้ภายใน 1 ชั่วโมงหลังการรับประทาน และโดยทั่วไปผู้ป่วยจะมีระดับ K^+ ในเลือดกลับสู่ภาวะปกติภายใน 24–48 ชั่วโมงหลังเริ่มการรักษา

ขนาดและวิธีการใช้ยา:

ขนาดยาเริ่มต้น:

10 g วันละ 3 ครั้งต่อเนื่องกันจนระดับ K^+ ในเลือดเป็นปกติ (ส่วนใหญ่ปกติภายใน 24 – 48 ชั่วโมง)

- กรณี K^+ ในเลือดยังสูงที่ 48 ชั่วโมงหลังเริ่มยา >> ให้ยาขนาดเดิมต่ออีก 24 ชั่วโมง
- กรณี K^+ ในเลือดยังสูงที่ 72 ชั่วโมงหลังเริ่มยา >> ควรปรับแนวทางการรักษา

ขนาดยาต่อเนื่อง:

สำหรับผู้ป่วยที่มีระดับ K^+ ในเลือดเป็นปกติแล้ว

- ให้ยาขนาด 5 g วันละ 1 ครั้ง และติดตามระดับ K^+ ในเลือดเป็นระยะ
- สามารถปรับเพิ่มเป็น 10 g วันละ 1 ครั้ง หรือปรับลดเป็น 5 g วันเว้นวันได้

วิธีการใช้ยา:

- เทผงยาลงในน้ำสะอาดประมาณ 45 mL คนให้เข้ากันและดื่มทันทีในขณะที่ยายังชุ่มอยู่
- ยานี้ไม่ละลายน้ำ หากผงยาอนก้น ให้คนใหม่จนได้ผงยาที่แขวนลอยอยู่ในน้ำก่อนดื่ม
- หากมีผงยาติดภาชนะ ให้ก้ล้วยด้วยน้ำสะอาดและดื่มจนหมด จนมองไม่เห็นผงยา
- อาหารไม่มีผลต่อการดูดซึมยา สามารถรับประทานยาเวลาใดก็ได้
- กรณีลืม: ให้ดื่มน้ำที่ลืม และรับประทานมื่อถัดไปตามขนาดปกติ (ห้ามเพิ่มขนาดเป็น 2 เท่า)

ข้อห้ามใช้: มีประวัติแพ้ยาหรือส่วนประกอบของยานี้

ข้อควรระวัง:

- ภาวะ K^+ ในเลือดต่ำ - ติดตามระดับ K^+ ในเลือด โดยเฉพาะผู้ป่วยที่ใช้ยากลุ่ม ACEIs, ARBs, และยาขับปัสสาวะ
- ภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะ (QT prolongation) อาจพบได้ เนื่องจากยาไปลดระดับ K^+ ในเลือด
- ยานี้เป็นสารที่บ่งชี้ อาจรบกวนการแปลผลเอกซเรย์ในช่องท้อง
- ภาวะลำไส้ทะลุ (intestinal perforation) มีรายงานจากการใช้ยานี้ ให้เฝ้าระวังอาการอย่างใกล้ชิด
- ภาวะ Na^+ ในเลือดสูง (ยา 1 ซอง (5 g) มี Na^+ 400 mg หรือ 17.39 mEq)
- ควรเว้นอย่างน้อย 2 ชั่วโมง ระหว่างยานี้กับยาที่ต้องใช้กรดเพื่อดูดซึม เช่น ยาเชื้อรากลุ่ม Azoles ยาต้านไวรัส (ritonavir, atazanavir, raltegravir, rilpivirine, ledipasvir) และยามะเร็ง (erlotinib, dasatinib, nilotinib)

เอกสารอ้างอิง: Lokelma® [package insert]. Thailand: AstraZeneca (Thailand) Co., Ltd.; 2024.

Warfarin tab

3 mg และ 5 mg เปลี่ยนชื่อการค้า

ยา warfarin เป็นยาในกลุ่ม anticoagulants และเป็นยาที่มีความเสี่ยงสูง (High Alert Drug) ของรพ.ศิริราช ปัจจุบันมี 3 ความแรง โดยในปีงบประมาณ 2569 มีการเปลี่ยนแปลงชื่อการค้า 2 ความแรง ดังตาราง

ชื่อการค้าเดิม

เปลี่ยนเป็นชื่อการค้า

**Maforan®
2 mg**

**ไม่มี
การเปลี่ยนแปลง**

Maforan® 2 mg

**Orfarin®
3 mg**

**Maforan®
3 mg**

**Orfarin®
5 mg**

**Maforan®
5 mg**

Azithromycin

รูปแบบยากับมื้ออาหารที่ต่างกัน

ขณะนี้ในรพ. ศิริราชมี azithromycin รูปแบบรับประทานทั้งหมด 3 รูปแบบคือ ยาแคปซูล (250 mg) ยาเม็ด (250 mg) และยาน้ำแขวนตะกอน (200 mg/5 mL) วิธีการบริหารยาแต่ละรูปแบบอาจมีความแตกต่างกัน อันเนื่องมาจากอาหารส่งผลต่อการดูดซึมยา โดยมีวิธีการบริหารยา ดังนี้

ยาแคปซูล: อาหารลดค่าชีวประสิทธิผลลง 50%

แนะนำให้รับประทานยาขณะท้องว่าง

(ก่อนอาหาร 1 ชั่วโมง หรือหลังอาหาร 2 ชั่วโมง)

ยาเม็ด: อาหารเพิ่มความเข้มข้นสูงสุดของการดูดซึม 23%

สามารถรับประทานได้โดยไม่ขึ้นกับมื้ออาหาร

(ก่อนหรือหลังอาหารก็ได้) บางข้อมูลแนะนำการรับประทานหลังอาหารเพื่อลดอาการข้างเคียงต่อทางเดินอาหาร

ยาน้ำแขวนตะกอน:

อาหารเพิ่มความเข้มข้นสูงสุดของการดูดซึม 56%

สามารถรับประทานได้โดยไม่ขึ้นกับมื้ออาหาร

(ก่อนหรือหลังอาหารก็ได้)

เอกสารอ้างอิง

1. Foulds G et al. The absence of an effect of food on the bioavailability of azithromycin administered as tablets, sachet or suspension. J Antimicrob Chemother 1996; 37 [Suppl. C], 37-44.
2. Merative™ Micromedex® [Database on the internet]. Michigan: Merative. DRUGDEX® System, Azithromycin; [cited 2025 Sep 18]. Available from: <https://www.micromedexsolutions.com>
3. Uptodate®. Drug Information: Azithromycin. In: Uptodate® [Electronic version]. Waltham, Massachusetts, USA: UpToDate Inc.; [cited 2025 Sep 18]. Available from: <https://www.uptodate.com>

Semaglutide

พบผลข้างเคียง NAION ได้น้อยมาก

ตามที่คณะกรรมการประเมินความเสี่ยงจากการเฝ้าระวังความปลอดภัยด้านยา (Pharmacovigilance Risk Assessment Committee: PRAC) ของ European Medicines agency (EMA) ได้สรุปการทบทวนยา semaglutide หลังจากมีข้อกังวลเกี่ยวกับความเสี่ยงที่อาจเพิ่มขึ้นในการเกิดโรค non-arteritic anterior ischemic optic neuropathy (NAION) ซึ่งเป็นภาวะทางตาที่อาจทำให้สูญเสียการมองเห็น

หลังจากการทบทวนข้อมูลต่าง ๆ ที่มี (non-clinical studies, clinical trials, post-marketing surveillance และ medical literature) PRAC ได้ข้อสรุปว่า NAION เป็นผลข้างเคียงที่เกิดขึ้นได้น้อยมาก (very rare, 1 ต่อ 10,000 คน) จากยา semaglutide อย่างไรก็ตาม EMA แนะนำให้ปรับปรุงข้อมูลผลิตภัณฑ์ (product information) ของ semaglutide โดยควรเพิ่มผลข้างเคียงที่พบได้น้อยมาก (very rare) คือ NAION เข้าไปด้วย

หากผู้ป่วยสูญเสียการมองเห็นอย่างกะทันหันหรือสายตาแยลงอย่างรวดเร็าระหว่างการรักษาด้วย semaglutide ควรติดต่อพบแพทย์ทันที หากได้รับการยืนยันว่าเป็น NAION ควรหยุดยานี้ทันที

Semaglutide เป็นยาในกลุ่ม GLP-1 receptor agonist ที่ใช้ในการรักษาโรคเบาหวานและโรคอ้วน (ชื่อการค้า Ozempic®, Rybelsus®, Wegovy®)

สำหรับข้อมูลในประเทศไทยจากฐานข้อมูล Thai Vigibase (22 สิงหาคม 2568) ยังไม่พบอาการ NAION หรืออาการที่เกี่ยวข้องกับตาหรือการมองเห็นจากยานี้

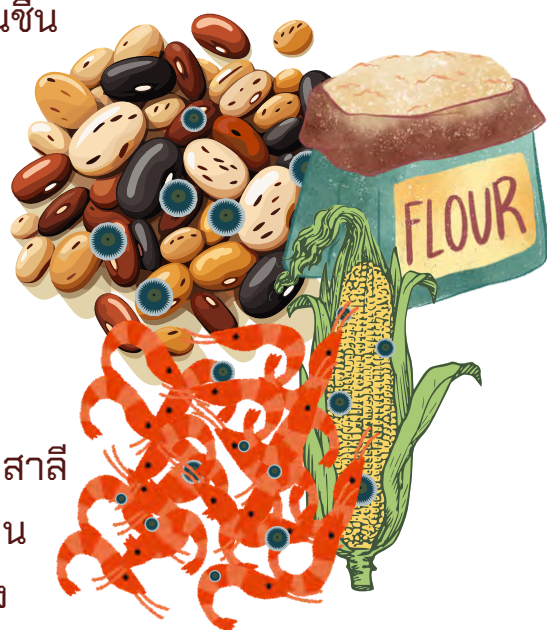
เอกสารอ้างอิง:

1. European Medicines Agency. PRAC concludes eye condition NAION is a very rare side effect of semaglutide medicines Ozempic, Rybelsus and Wegovy [Internet]. Amsterdam: European Medicines Agency; 2025 [cited 2025 Sep 24]. Available from: <https://www.ema.europa.eu/en/news/prac-concludes-eye-condition-naion-very-rare-side-effect-semaglutide-medicines-ozempic-rybelsus-wegovy>
2. ศูนย์เฝ้าระวังความปลอดภัยด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ. Newsletter 6-2568 - อาการ NAION เป็นผลข้างเคียงที่พบได้ "น้อยมาก" จากการใช้ยา semaglutide (อินเทอร์เนต). นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา; 2568 [เข้าถึงเมื่อ 24 กันยายน 2568]. เข้าถึงได้จาก: <https://hpvc-thai.fda.moph.go.th/hpvc-news/2025-issue-6>

พิษวิทยา

รู้จักอะฟลาท็อกซิน (aflatoxin)

- อะฟลาท็อกซิน (aflatoxin, AF) สร้างโดยเชื้อรา *Aspergillus flavus* และ *Aspergillus parasiticus* ในสภาพอากาศร้อนชื้น และความชื้นสูง
- มีหลายชนิดย่อย AFB1, AFB2, AFG1, AFG2 โดย AFB1 เป็นพิษและก่อมะเร็งสูงสุด จัดเป็น class 1 carcinogen
- กลไกการเกิดพิษ คือ สาร AFB1 สามารถจับกับ DNA และก่อให้เกิดการกลายพันธุ์ เช่น ในยีน p53
- แหล่งอาหารที่พบ ผลิตภัณฑ์จากแป้ง (เช่น แป้งข้าวสาลี แป้งข้าวเหนียว) ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากถั่วลิสง (เช่น ถั่วลิสงดิบ ถั่วลิสงดิบคั่ว) อาหารแห้ง (เช่น กุ้งแห้ง พริกแห้ง ผลไม้อบแห้ง)
- ผลกระทบเฉียบพลัน มักไม่ค่อยพบ
- ผลกระทบเรื้อรัง คือ มะเร็งตับ โดยเฉพาะร่วมกับ กรณีที่มีการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี
- การป้องกัน คือ เลือกอาหารแห้งต้องคำนึงถึงบรรจุภัณฑ์ที่สะอาด ไม่อับชื้นหรือมีกลิ่นผิดปกติ ปราศจากเชื้อรา และไม่ควรเก็บไว้นานเกินไป
- ความร้อนไม่สามารถทำลาย aflatoxin ได้ ดังนั้นต้อง ป้องกันไม่ให้วัตถุดิบที่นำมาทำอาหารมีการปนเปื้อนของ aflatoxin

เอกสารอ้างอิง:

1. Shabeer S, Kabeer S, Anwar MF, Jeyabalan A, et al. Aflatoxin contamination, its impact and management: A review. Front Microbiol. 2022;13:914758. doi:10.3389/fmicb.2022.914758
2. MICROMEDEX®, POISINDEX® System. Aflatoxin [Internet]. n.p.: Merative US L.P.; 2025 [cited 2025 Sep 29]. Available from: <https://www.micromedexsolutions.com> [Subscription is required]
3. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข. อะฟลาท็อกซิน (Aflatoxin) [Internet]. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข; 2565. เข้าถึงจาก: https://foodsafety.moph.go.th/_WEBADMIN2/uploads/n_file/742wo4b86co4cwoosk.pdf. เข้าถึงเมื่อ 29 กันยายน 2568.

We'd love to hear your feedback

สอบถามข้อมูลยาและพิษวิทยา

Ins 9-7007

สอบถาม Medication Reconciliation (MR)

Ins 9-6964

สอบถามเรื่องแพ้ยา และประวัติการแพ้ยา

Ins 9-9555

CLICK HERE ติดตามศิริราชเภสัชสารฉบับอื่น ๆ